

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 6, juni 2019

■ Economie

Hoe zijn de elektriciteits- en aardgasprijzen
geëvolueerd sinds de liberalisering?

Advies over Federale Diagnostiek
Woon-werkverkeer 2020

■ Ondernemingen

Sociale verkiezingen 2020: nu al actueel

■ Sociaal beleid

Arrest-Plessers: naar betere bescherming
van werknemers bij gerechtelijke overdracht

■ Sociale ombuds

Fedris moet schadeloosstelling
betalen aan slachtoffers Polypal

■ Echo regio Brussel

Publicatie van onze barometer
'Leven in de stad'

■ Echo regio Vlaanderen

Wijzigingen Individuele
Beroepsopleiding (IBO)

■ Echo regio Wallonië

Standstill: nietigverklaring van
besluit tot vermindering van steun
aan personen met handicap

■ Europa & Internationale relaties

Europese vakbonden bepalen
actieplan op EVV-congres

IAO: honderd jaar oud en nog
steeds brandend actueel (?)

ECHO download:

www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:

patsy.delodder@abvv.be

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te
ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden?

[T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Goede raad voor federale regeringsonderhandelaars

De Nationale Bank maakte recent haar economische vooruitzichten voor ons land bekend: economische vooruitzichten voor België - voorjaar 2019. De NBB verwacht een lagere groei voor de komende jaren dan eerder was voorspeld: 1,2% in 2019 en 1,1% in 2020 (het Federaal Planbureau rekent voor beide jaren nog op 1,3%). De problemen op vlak van internationale handel ziet ze als oorzaak van die geringere groeivoorzichten. In de komende jaren, zo concludeert de NBB, zal de Belgische groei vooral gedragen worden door de binnenlandse vraag. De gezinsconsumptie of koopkracht van de huishoudens is daarom cruciaal voor de welvaartsgroei, en daarmee ook de lonen.

Het belang van de lonen als aanjager voor de toekomstige groei komt des te sterker uit de verf als we rekening houden met het begrotingstekort van 11 miljard euro dat de regering-Michel ons als erfenis naliet. Tenzij er progressieve regeringscoalities op de been worden gebracht, die het aandurven om voldoende nieuwe inkomsten aan te boren, bijvoorbeeld onder de vorm van een meerwaardebelasting, en de Europese Commissie meer souplesse toelaat voor het begroten van overheidsinvesteringen, is er weinig heil te verwachten vanuit de hoek van de overheidsuitgaven om de groei aan te zwengelen.

Wat we in elk geval kunnen missen is een regeringscoalitie die verder gaat op de piste van de regering-Michel om lonen te matigen en 'lasten' voor bedrijven te verlagen, en dus de slechte raad zou opvolgen van organisaties als het VBO, die vasthouden aan het huidige looncarcan en pleiten voor verdere verlaging van de vennootschapsbelasting en de sociale werkgeversbijdragen. De NBB geeft ons wat dat betreft gelijk: de lagere loonkost heeft niet geleid tot prijsverlagingen en meer afzet, maar integendeel tot prijsverhogingen en hogere winstmarges voor ondernemingen. Gert Peersman van de UGent kwam eerder al tot dezelfde conclusie.

Daarom deze goede raad aan de regeringsonderhandelaars:

- Maak opnieuw ruimte voor billijke loonsverhogingen omdat de economische groei sterk afhankelijk is van de binnenlandse vraag. Hervorm daartoe de te strakke loonnormwet.
- Spring bijzonder voorzichtig om met de middelen van onze sociale zekerheid, gezien de oplopende tekorten in de SZ en het wegvloeien van de veel te algemene verlagingen van SZ- bijdragen richting bedrijfswinsten. De SZ is er in de eerste plaats om betere pensioenen en een performante gezondheidszorg te garanderen.
- Maak werk van een prijzenormering en vermijd op die manier dat bedrijven de prijzen optrekken om hun winstmarges buitensporig te verhogen.
- En een laatste: volg de slechte raad van het VBO niet langer blindelings op en vraag integendeel dat bedrijven hun maatschappelijke verantwoordelijkheid ernstig nemen en duurzaam investeren, investeren in opleiding van werknemers en ruimte bieden voor loonsverhogingen, te beginnen bij een substantiële verhoging van de minimumlonen.

Seminarie FRDO over voedselveiligheid en migratie

De beeldvorming over migratie is vaak eenzijdig. We vergeten ook al te vaak dat internationale migratie maar een relatief klein deel vertegenwoordigt van de totale migratie. Waarom verlaten mensen die leven in landelijke gebieden in het zuiden hun woonplaats? Welke milieufactoren spelen een rol in deze dynamiek? Kunnen boeren in landelijke gebieden op een goede manier leven van hun werk? Of versterkt de internationale context de ongelijkheid, waardoor mensen niet anders kunnen dan migreren?

De Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties publiceerde het rapport 'State of Food and Agriculture Report 2018', met daarin een focus op het verband tussen voedselzekerheid en migratie. De FRDO zal dit rapport onder de loep nemen. Je vindt het op www.fao.org/state-of-food-agriculture

- Woensdag 26 juni 2019 van 12 - 14u
 - Brussel - FOD WASO, Zaal Storck (Zuidstation, Ernest Blerotstraat 1)
 - Het seminarie wordt gehouden in het Engels, en er zal geen vertaling zijn.
 - Deelname aan dit seminarie is gratis, maar vooraf inschrijven via de website is verplicht.
- Zie www.frdo-cfdd.be

ECONOMIE

Hoe zijn de elektriciteits- en aardgasrijzen geëvolueerd sinds de liberalisering?

In mei publiceerde de CREG zijn jaarlijkse studie over de evolutie van de componenten van de elektriciteits- en aardgasrijzen. Deze studie schetst de prijsontwikkeling tussen 2007 (liberalisering van de markt) en 2018 enerzijds en tussen 2017 en 2018 anderzijds voor huishoudelijke klanten en kleine professionele klanten.

De onderzochte prijscomponenten zijn: de energieprijs; de bijdrage aan hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling (voor elektriciteit); de tarieven voor transmissie/transport; de tarieven van het distributienetwerk; de openbare heffingen en ten slotte de energiebelasting en btw.

Wat onthouden we voor beide klantenprofielen?

Elektriciteit

Voor de huishoudens steeg de uiteindelijke gemiddelde prijs tussen 2007 en 2018 met 61,59%. Dat is bijna 3 keer meer dan de inflatie (gezondheidsindex). Tussen 2017 en 2018 steeg de prijs met 3,33%. Voor kleine zakelijke klanten (kmo's) is de prijs tussen 2007 en 2018 gestegen met 23,99% en in het afgelopen jaar met 14,10%.

Aardgas

Voor de huishoudens is de prijs tussen 2007 en 2018 gestegen met 26,54% en in het afge-

lopen jaar met 10,64%. Voor zakelijke klanten gaat het om een stijging van +17,60% tussen 2007 en 2018, en +17,61% tussen 2017 en 2018.

Dit jaar heeft de CREG een gedetailleerde analyse gemaakt van de invloed van de verschillende maatregelen ter bevordering van groene energie op de gemiddelde totaalafrekening per klant. Van alle klantengroepen is dit aandeel het grootste op de facturen in Vlaanderen, waar het om 30% gaat.

Conclusie: sinds de liberalisering zijn alle prijzen voor alle klanten gestegen. Deze toename kan niet volledig worden toegeschreven aan de liberalisering van de markt. Het moet echter wel gezegd dat de belofte dat de liberalisering van de energiemarkt voor een prijsdaling zou zorgen, niet verwezenlijkt werd.

De studie wijst tot slot op heel wat verschillen tussen de Gewesten. De uitgebreide studie biedt gedetailleerde informatie over de evolutie van elke prijscomponent.

Het volledige rapport staat op www.creg.be/nl/publicaties/studie-f1914

giuseppina.desimone@abvv.be

Advies over Federale Diagnostiek Woon-werkverkeer 2020

Zoals elke drie jaar werd het advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad gevraagd omtrent mogelijke aanpassingen aan de vragenlijst 2017 voor de editie 2020 van de federale diagnostiek woon-werkverkeer. Dit advies is steeds gebaseerd op voorstellen die de FOD Mobiliteit en Vervoer formuleert op basis van de ervaring opgedaan tijdens de gegevensverzameling in 2017 en besprekingen met alle betrokken partijen.

De CRB en NAR brachten een driedelig advies uit. De raden spreken zich uit over de aanpassingen aan de vragenlijst 2017 die door de FOD worden voorgesteld voor editie 2020 van de diagnostiek. De nadruk wordt er met name gelegd op het belang van multimodaal vervoer om de doelstellingen van een duurzaam mobiliteitsbeleid te bereiken. Verder nemen de raden standpunt in over de plannen van de FOD met betrekking tot de gepersonaliseerde mobiliteitsverslagen voor de werkgevers die de vragenlijst invullen. En als laatste lichten de raden hun werkagenda

toe met het oog op de volgende edities van de federale diagnostiek.

Voor de allereerste keer bevat dit advies een meningsverschil tussen de werkgevers en de vakbonden omtrent de noodzaak van genderstatistieken over de hoofdverplaatsingswijze. De werkgevers verzetten zich tegen de verplichting om die statistieken uit te splitsen naar geslacht. De vakbonden daarentegen, met het ABVV op kop, baseren zich op een advies van het Instituut voor Gelijkheid en zijn van mening dat deze uitsplitsing de regel moet zijn. Gezien de korte tijd die nog rest, heeft de vakbondsbank voorgesteld de editie 2020 van de federale diagnostiek te beperken tot dezelfde modaliteiten als in 2017, d.w.z. om de uitsplitsing van de hoofdverplaatsingswijze naar geslacht voor de laatste keer facultatief te laten.

Het advies is beschikbaar op de websites van de CRB www.ccecrb.fgov.be en de NAR www.cnt-nar.be.

jean-luc.struyf@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Sociale verkiezingen 2020: nu al actueel

In het Belgisch Staatsblad van 30 april werd de wet van 4 april 2019 gepubliceerd die de wet over de sociale verkiezingen van 4 december 2007 wijzigt. De sociale verkiezingen moeten doorgaan in de periode die aanvangt op 11 mei 2020 en eindigt op 24 mei 2020. Nog een jaar tijd om daarvan wakker te liggen? Niets is minder waar. Enkele nieuwigheden zijn nu al van tel.

1. De drempels: een nieuwe referentieperiode

De referentieperiode tijdens dewelke de gemiddelde tewerkstelling moet berekend worden om te weten of een onderneming de drempel bereikt om een preventiecomité (gemiddeld 50 werknemers) of ondernemingsraad (gemiddeld 100 werknemers) op te richten, is reeds begonnen. Deze loopt van 1 oktober 2018 tot 30 september 2019. Dat is een goede zaak: voortaan zullen vakbonden en werkgevers zeker kunnen zijn of zij al dan niet verkiezingen moeten organiseren vóór zij de eerste voorbereidende handelingen moeten stellen. Noteer dat de referentieperiode al meer dan de helft is verstreken.

2. Uitzendkrachten

Stemrecht: uitzendkrachten kunnen zich niet kandidaat stellen voor de sociale verkiezingen, maar ze kunnen nu wel effectief hun stem uitbrengen bij de ondernemingsgebruiker, ongeacht het uitzendmotief, indien zij aan een dubbele anciënniteitsvoorwaarde voldoen: 3 maanden of 65 werkdagen tewerkgesteld tussen 1 augustus 2019 en dag X en 26 werkdagen tewerkgesteld tussen dag X en dag X+77. De uitzendkracht moet niet tewerkgesteld zijn op de dag van de verkiezingen wat toch wel praktische problemen met zich meebrengt.

De referentieperiode: zoals vroeger tellen ook uitzendkrachten die op dag X zijn tewerkgesteld, mee om te weten of een onderneming de drempel van 50 of 100 werknemers overschrijft. Nieuw is dat de periode gedurende dewelke de uitzendkrachten moeten geteld worden, vervroegd is met twee trimesters ofwel van 1 april tot 30 juni 2019. De ondernemingen moeten een bijzonder register bijhouden waarin de tewerkgestelde uitzendkrachten, die geen vaste werknemer vervangen waarvan de arbeidsovereenkomst is geschorst, worden opgenomen met hun tewerkstellingsgegevens.

Eventuele schrapping van het bijzonder register: als de ondernemingsraad unaniem akkoord gaat, kan het bijzonder register worden geschrapt indien zou blijken dat een onderneming ruimschoots de drempel van gemiddeld 100 werknemers overschrijft. Dit akkoord wordt opgenomen in de notulen van een vergadering. We raden aan dit enkel te doen indien de werkgever zich engageert dat de sociale verkiezingsprocedure altijd zal worden opgestart en er niets wordt veranderd aan de bestaande TBE('s). Een preventiecomité, een syndicale delegatie of een werkgever op zich kan deze beslissing niet nemen.

3. Elektronisch stemmen vanop de gebruikelijke werkpost

Voor de verkiezingen van 2020 zullen werknemers voor het eerst vanaf hun gebruikelijke werkpost kunnen stemmen (bureau, kiosk). Daarvoor is wel een akkoord nodig van de ondernemingsraad, het preventiecomité of, bij afwezigheid, de syndicale delegatie in akkoord met de werkgever. De beslissing wordt genomen zoals het huishoudelijk reglement van OR en CPBW voorschrijven (vaak nog unanimiteit = vetorecht voor de afgevaardigde). Merk op dat indien het huishoudelijk reglement niets zegt over de manier waarop het orgaan een beslissing neemt, er steeds unanimiteit van de aanwezige leden nodig is. Het stemmen moet gebeuren met een drager (computer, smartphone, tablet) aangesloten op het beveiligd netwerk van het bedrijf. Het akkoord moet 'de gebruikelijke werkpost' definiëren, het legt de voorwaarden vast om het stemgeheim te bewaren, moet elke beïnvloeding van het stemgedrag trachten te voorkomen en moet de goede werking van het stembureau bewaren. Het stembureau moet de bijzondere aandacht besteden aan de manier waarop kiezers worden geïdentificeerd.

tim.decang@abvv.be

Brochure 'Doel: nul kanker op het werk'

Kanker is in Europa de belangrijkste doodsoorzaak gelieerd aan arbeidsomstandigheden. Het veroorzaakt 20 tot 30 keer meer overlijdens dan arbeidsongevallen. Meer dan 100.000 overlijdens per jaar in de Europese Unie houden verband met beroepskankers.

Reden genoeg voor het Internationaal Vakverbond om 28 april 2019, de Internationale Dag van Veiligheid en Gezondheid op het Werk van het Internationaal Vakverbond (IVV), in het teken te stellen van de verwijdering van gevaarlijke stoffen op het werk.

Naar aanleiding hiervan schuift het ABVV de doelstelling 'nul kanker op het werk' naar voor. We manen de volgende regering en de werkgevers aan om de kankerverwekkende stoffen op het werk zo veel mogelijk te bannen, om de oorzaken te erkennen van ziekten die hun oorsprong vinden in het beroep en ertegen op te treden, en om dringend de falende wetgeving over beroepsziekten te herzien.

Deze gesel treft alle sectoren, en toch wordt in alle talen gezwegen over de beroepsgerelateerde risicofactoren voor kanker. Er is ook vastgesteld dat stress op het werk kanker kan veroorzaken en het is wetenschappelijk bewezen dat nachtwerk de biologische klok verstoort en bijdraagt aan het ontstaan van beroepskankers.

Onze nieuwe brochure 'Doel: nul kanker op het werk' helpt om de verwijdering van kankerverwekkende stoffen op de agenda van de CPBW's te zetten. Lezen en downloaden via www.abvv.be/brochures

Verplichte registratie dagelijkse arbeidstijd werknemers

Het Hof van Justitie van de Europese Unie sprak zich op 14 mei uit over het al dan niet verplicht zijn van een systeem om de dagelijkse arbeidstijd van iedere werknemer te registreren (arrest C-55/18).

Het stelt dat werkgevers verplicht moeten worden om een objectief, betrouwbaar en toegankelijk systeem op te zetten waarmee de dagelijkse arbeidstijd van iedere werknemer (ongeacht het statuut) wordt geregistreerd. De lidstaten, ook België, beschikken hierbij over een beoordelingsmarge.

Ze zullen een concrete regeling voor de toepassing van het tijdsregistratiesysteem, waaronder de daaraan te geven vorm, moeten uitwerken en kunnen hierbij indien nodig rekening houden met het specifieke karakter van alle betrokken branches en met de specifieke kenmerken van bepaalde ondernemingen, zoals hun omvang.

Het grootste effect van deze nieuwe verplichting zal bestaan in het duidelijk zicht krijgen op het aantal gepresteerde arbeidsuren per individuele werknemer, en dus ook het aantal overuren. Dit opent perspectieven op vlak van bijkomende aanwervingen.

De uitspraak trekt ook een streep door het streven van werkgeversorganisaties, gesteund door liberale partijen, om volledig af te stappen van het registreren of bijhouden van de arbeidstijd.

■ SOCIAAL BELEID

Arrest-Plessers: naar betere bescherming van werknemers bij gerechtelijke overdracht

Op 16 mei 2019 oordeelde het Europees Hof dat de Belgische procedure van gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag (GROG) strijdig is met het Europees recht (richtlijn 2001/23/EG) omdat ze de overnemer toelaat te kiezen welke werknemers hij al of niet in dienst neemt.¹ Een aanpassing van de wet en cao 102 dringt zich op.

Feiten

De nv Echo vraagt op 23 april 2012 een gerechtelijke reorganisatie aan met oog op een reorganisatie door collectief akkoord. De overdracht met akkoord wordt later omgezet naar een overdracht onder gerechtelijk gezag. Op 22 april 2013 machtigt de rechtbank de gerechtsmandatarissen voor de overdracht aan nv Prefaco. De overeenkomst van overdracht wordt diezelfde dag ondertekend, met in bijlage een lijst van overgenomen werknemers. Prefaco neemt 164 werknemers over, ongeveer 2/3e van het personeelsbestand. De niet-overgenomen werknemers, waaronder mev. Plessers, ontvangen een brief met de mededeling dat de activiteiten van nv Echo werden stopgezet, dat ze niet zijn overgenomen, dat nv Echo het contract verbrak, én met het advies een schuldvordering in te dienen. Plessers gaat niet akkoord en stelt Prefaco in gebreke om haar tewerk te stellen. Ze baseert zich op de Europese richtlijn 2001/23. Prefaco weigert en ook de arbeidsrechtbank wijst haar eis af. In beroep kan Plessers het arbeidshof overtuigen om een prejudiciële vraag te stellen aan het Europees Hof.

Richtlijn en prejudiciële vraag

Richtlijn 2001/23 stelt dat de overdracht van een onderneming op zich geen reden vormt tot ontslag. In principe gaan alle werknemers mee naar de overnemer. Ontslag kan enkel als er economische, technische of organisatorische redenen zijn die wijzigingen voor de werkgelegenheid met zich meebrengen. Lidstaten kunnen op deze regel uitzonderingen voorzien ingeval van faillissement van de overdrager of een gelijkaardige procedure die de liquidatie van het vermogen tot doel heeft en onder toezicht staat van een overheidsinstantie.

De Belgische wetgeving stelt dat de keuze van de over te nemen werknemers berust bij de verkrijger, en dat deze keuze bepaald moet worden door technische, economische

en organisatorische redenen, zonder verboden differentiatie.

Het Hof moest zich dus buigen over twee vragen. Is de Belgische GROG een procedure met het oog op liquidatie en onder toezicht van een bevoegde overheidsinstantie? Indien wel, is het feit dat de werkgever kan kiezen welke werknemers hij overneemt, conform de richtlijn?

Uitspraak

Het Hof beantwoordt de eerste vraag negatief: de GROG heeft immers het behoud van (een deel van) de activiteiten tot doel, en niet de liquidatie van het vermogen van de overlater. In die omstandigheden is de mogelijkheid voor de werkgever om te kiezen welke werknemers hij overneemt, strijdig met de richtlijn. Enerzijds draait de Belgische wetgeving de logica van de richtlijn om: overname wordt de uitzondering in plaats van de regel; anderzijds moet de verkrijger de economische, technische of organisatorische redenen voor het ontslag niet bewijzen.

Gevolgen

Het artikel 61,3 van de wet op de continuïteit van ondernemingen (WCO) geldt niet meer maar is ongewijzigd overgenomen in art XX.86 §3 van het wetboek Economisch Recht. Het lijkt ons aangewezen om de tekst van de wet en de cao 102 te verduidelijken. Dit was overigens een eis van het ABVV op het moment dat de WCO en de cao werden opgesteld. In de NAR werd al gevraagd om hierover een werkgroep samen te roepen

astrid.thienpont@abvv.be

¹ HvJ 16 mei 2019, nr. C.509/17, C. Plessers/Prefaco NV & Belgische Staat

■ SOCIALE OMBUDS

Fedris moet schadeloosstelling betalen aan slachtoffers Polypal

In een arrest van 1 april 2019 veroordeelt het arbeidshof van Luik Fedris tot het betalen van een schadeloosstelling aan de werknemers van Polypal die lijden aan bloedkanker. Hiermee komt een einde aan een lange gerechtelijke strijd.

De werknemers moesten hun beroepsactiviteiten uitvoeren zonder enige vorm van bescherming in een hal waar grote hoeveelheden oplosmiddel aanwezig waren. De ziekte wordt niet betwist. Wat betreft de risicoblootstelling, herdefinieert het Hof het begrip 'overwegende oorzaak' als een voldoende plausibele correlatie tussen de blootstelling en de ziekte. Het Hof past echter het vermoeden van blootstelling – dat voor bepaalde industrietakken voorzien wordt – toe en verklaart dat het van toepassing is voor zover er een causaal verband bestaat tussen het risico en de ziekte, hoe klein dat verband ook moge zijn. Het Hof heeft kennis genomen van het expertiseverslag en is ervan overtuigd dat de aandoeningen bij de werknemers (lymfoom en myeloom) wel degelijk werden veroorzaakt door de blootstelling aan benzeen. Er is aldus een vermoeden van blootstelling, hetgeen door Fedris niet wordt weerlegd. Aangezien de ziekte en de risi-

coblootstelling werden aangetoond, moeten deze werknemers een erkenning krijgen van hun beroepsziekte. Wat de schadeloosstelling betreft, weerlegt het Hof de benadering van Fedris, die het herstel gelijkstelt met een genezing. Het Hof wijst erop dat de gevolgde medische behandelingen een impact hebben op de arbeidsgeschiktheid, zelfs als er geen symptomen zijn. Het Hof herinnert eraan dat de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid, die bepalend is voor de vergoeding, niet alleen wordt beoordeeld op basis van de fysiologische arbeidsongeschiktheid, maar ook op basis van sociaaleconomische factoren (leeftijd, beroepskwalificaties, enz.) zonder dat het aandeel van deze factoren kleiner moet zijn dan dat van de fysieke arbeidsgeschiktheid. Na meer dan tien jaar gerechtelijke procedures, dwingt deze veroordeling ons tot het opnieuw in vraag stellen van de benadering van beroepsziekten, zowel m.b.t. de wetgeving als de toepassing ervan door Fedris.

Meer over dit arrest in de brochure op www.abvv.be/-/doel-nul-kanker-op-het-werk

isabelle.doyen@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Publicatie van onze barometer 'Leven in de stad'

In het kader van de verkiezingen van mei 2019 heeft het ABVV Brussel voorstellen geformuleerd op basis van becijferde analyses. De eerste twee analyses handelden over de kwaliteit van de werkgelegenheid en de situatie van personen van vreemde origine op de arbeidsmarkt. Met onze barometer 'Leven in de stad' hebben we onze eisen uit de ondernemingscontext gehaald door ons te buigen over de blijvende problemen op domeinen zoals huisvesting, gezondheid, onderwijs en milieu.

Onze belangrijkste vaststellingen? Allereerst is het recht op huisvesting voor veel Brusselaars niet gegarandeerd. We vragen grote inspanningen om de publieke huisvesting uit te breiden en strengere maatregelen in te stellen om de vastgoedmarkt te controleren en te reguleren.

Daarnaast merken we dat de toegang tot kwaliteitsvolle gezondheidszorg voor een deel van de bevolking steeds moeilijker wordt. Het is onaantvaardbaar dat personen

die medische verzorging behoeven hiervan verstoken blijven, voornamelijk om financiële redenen. Toegang tot gezondheid moet universeel en egalitair zijn.

Ten derde slaagt het onderwijs niet in zijn opdracht om de ongelijkheden te verminderen. In plaats van iedereen op een zelfde kennisniveau te tillen, reproduceert het de bestaande sociale verschillen. Het onderwijs moet opnieuw zijn rol van sociale lift vervullen en de middelen krijgen om te investeren in de leerlingen uit kansarme milieus.

Tot slot zijn het milieu en de kwaliteit van de stedelijke ruimte achteruitgegaan door onze transportgewoontes die nog steeds te sterk op de wagen zijn gericht. Brussel moet kiezen voor duurzame mobiliteit, met behoud van sociale rechtvaardigheid als doelstelling, zonder de werknemers te benadelen.

De studie: www.fgtbbruxelles2019.be/nl/stad

thaddee.dhaegeleer@abvv.be

Master na master Sociaal Recht aan de VUB

De faculteit Recht en Criminologie van de VUB richt ook volgend academiejaar de Master of Laws in het Sociaal Recht in. De studie kan gevolgd worden in één academiejaar of verspreid over twee academiejaren.

Alle verplichte en de meeste keuze-opleidingsonderdelen worden gedoceerd in avondonderwijs (17-20u).

• Meer info bij prof. G. Van Limberghen: guido.van.limberghen@vub.be

• Studietrajectbegeleiding: 02 629 23 80 of stbfacrc@vub.ac.be

• Onthaalavond: dinsdag 19 september 2019 (18-20u), Campus Etterbeek, gebouw C, 4de verdieping, lokaal 4C306 (inschrijven via evenementen.rc@vub.be)

• Inschrijven kan online via www.vub.ac.be/inschrijvingen

- ▶ Een kwart van de Brusselse gezinnen met de laagste inkomens besteedt gemiddeld ongeveer de helft van hun budget aan huisvesting en de bijhorende lasten.
- ▶ 43.000 personen staan op de wachtlijst van de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij om een sociale woning te verkrijgen.
- ▶ In de rijkste gemeente van Brussel ligt de levensverwachting van mannen 6 jaar hoger dan in de armste gemeente.
- ▶ 14,8% van de Brusselaars tussen 18 en 24 jaar heeft geen diploma hoger secundair onderwijs en volgt geen enkele vorm van onderwijs of opleiding.
- ▶ Tijdens de week rijden dagelijks 370.000 wagens rond in Brussel, enkel voor woon-werkverkeer.

Work out Room VDAB

De VDAB opende op 23 mei de deuren van zijn nieuwe Work out Room, vlakbij zijn hoofdgebouw op de Keizerslaan. Het is geen sportief zweethok, maar een plaats waar de VDAB ruimte wil geven aan innovatie en kruisbestuiving. De VDAB biedt de ruimte, begeleiding en inspiratie aan. Met dit nieuwe initiatief wil men partijen betrekken die ook actief zijn in het speelveld van de brede missie van de VDAB: een zinvolle loopbaan voor iedereen neerzetten.

Men kan er ideeën uitwisselen, concepten testen en samen nieuwe innovatieve projecten creëren. Het is een ontmoetingsplaats waar je kan netwerken, inspiratie kan opdoen, kan experimenteren of kan deelnemen aan één van de hackathons. De VDAB coacht en wil daarbij inspelen op wat er leeft bij iedereen die bezig is met het thema werk: startups, sociale ondernemers, middenveldorganisaties, academici, bedrijven en burgers. Met als doel zoveel mogelijk partners te betrekken die creatieve oplossingen aanbrengen voor de huidige of toekomstgerichte arbeidsmarktproblemen.

Ze organiseren onder andere gratis inspiratiesessies tijdens de lunchpauze (van 13 tot 14u). Inschrijven kan via workoutroom@vdab.be.

Locatie: VDAB, Trapstraat 22, 1000 Brussel

Meer info op www.vdab.be/workoutroom

ECHO REGIO VLAANDEREN

Wijzigingen Individuele Beroepsopleiding (IBO)

Op 3 mei 2019 gaf de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring voor het wijzigen van enkele fundamentele bepalingen aan het systeem van de Individuele Beroepsopleiding (IBO).

Vlaams minister van Werk Philippe Muylers (N-VA) wil via het systeem van werkplekklere langdurig werkzoekenden via een aaneenschakeling van stages en opleidingen laten doorstromen naar werk. Het speerpunt van dit traject is een IBO. De sociale partners sloten in januari 2018 een akkoord waarin de principes van de verschillende werkplekleervormen werden verankerd. Sommige effecten werden tijdens de analysefase echter niet

voorzien waardoor het uiteindelijke besluit een aanpassing vereiste om het in overeenstemming te brengen met de doelstellingen van dit akkoord.

Welke wijzigingen?

1. Door het overschrijden van de spilindex tussen de goedkeuring door de Vlaamse regering en de inwerkingtreding, kwam de forfaitaire kostprijs per maand voor een IBO hoger uit dan de bedragen in het akkoord tussen de sociale partners. Om de initieel ingeschatte kostprijs in overeenstemming te brengen worden de maandelijkse tussenkomsten van de werkgever nu vastgelegd op:

Nieuwe loonschaal volgens VDAB-besluit	Forfaitaire kostprijs
Minder dan € 1734	€650
Tussen € 1734 en € 2040	€800
Tussen € 2041 en € 2346	€1.000
Tussen € 2347 en € 2652	€1.200
Meer dan € 2652	€1.400

2. De forfaitaire maandelijkse IBO-tussenkomst voor de werkgever zal vanaf 1 juli 2019 bij langere afwezigheden pro rata verminderd worden en dit bij een afwezigheid van de cursist bij een aaneengesloten periode van minstens zeven kalenderdagen. Voor de cursisten kon het ABVV bedingen dat ze tijdens deze afwezigheden hun forfaitaire premie behouden. Bij een arbeidsongeval dat leidt tot een arbeidsongeschiktheid van zeven aaneengesloten kalenderdagen ontvangen de cursisten bovendien een premie die gelijk is aan het normale loon voor een werknemer in diezelfde functie.

3. Er rees een discrepantie tussen het bedrag uit het akkoord en de uiteindelijke interpretatie en toepassing van het besluit. De VDAB paste voor de berekening van de IBO-premie het GGMMI-bedrag (gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen) voor een 18-jarige toe (cao 43) met name 1.593,81 euro. Om tot een correctere aansluiting te komen met het initiële akkoord werd op voorstel van het ABVV beslist om het bedrag voor een 20-jarige toe te passen, namelijk 1.654,90 euro per maand.

Het overzicht van de IBO-premies voor de cursisten na deze bijsturing:

Inkomen bij start IBO	IBO-premie (bruto)	Percentage GGMMI
Werkloosheidsuitkering... ≤€38,5/dag	€330	20%
Werkloosheidsuitkering tussen €25,66/dag en €38,5/dag	€660	40%
Werkloosheidsuitkering <€25,66/dag	€990	60%
Geen inkomen	€1.320	80%
Ander inkomen	€330	20%

4. Een IBO is een leervorm waarbij overuren niet toegelaten zijn. In de praktijk wordt dit vaak omzeild door werkgevers. Het huidige afsprakenkader liet bovendien niet toe om bij inbreuken de cursist te vergoeden voor deze gepresteerde maar niet gerecupereerde tijd.

Met het expliciteren van de contractuele verplichtingen van de werkgever worden deze rechten van de cursist nu aangescherpt. Het uitgangspunt over het verbod op overuren blijft gehandhaafd. Slechts in uitzonderlijke gevallen kunnen overuren worden toegestaan. Deze moeten gerecupereerd worden binnen de werktijd van de IBO-cursist. Als de cursist deze niet kan recupereren omdat

de IBO eindigt omwille van het bereiken van de einddatum van de IBO, moet de werkgever de werknemer uitbetalen conform de afspraken voor andere werknemers of omzetten naar recuperatietijd tijdens de arbeidsovereenkomst.

Bij stopzetting van de IBO zonder omzetting naar een arbeidsovereenkomst waarbij de recuperatiedagen de einddatum van IBO-contract overschrijft, zal de VDAB de IBO-premie uitbetalen ten bedrage van de prestaties die niet in tijd konden worden gecompenseerd.

steven.genbrugge@vlaamsabvv.be

Standstill: nietigverklaring van besluit tot vermindering van steun aan personen met handicap

In 2015 dienden vier verenigingen die personen met een handicap vertegenwoordigen een verzoekschrift tot nietigverklaring in tegen een besluit van de Waalse regering dat de individuele steun toegekend aan personen met een handicap verminderde. Op 20 februari 2019 heeft de Raad van State hen op basis van artikel 23 van de Grondwet en van het standstillprincipe in het gelijk gesteld.

Het besluit van de Waalse regering van 11 juni 2015 voerde een 'bijdrage' ten laste van de begunstigen in, verminderde de tussenkomst voor bepaalde steun en sloot een reeks andere steunmaatregelen uit.

Argumentatie verenigingen

De vier verenigingen waren van mening dat deze steunmaatregelen verband hielden met door artikel 23 van de Grondwet gegarandeerde rechten: recht op gezondheid, sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, medische en juridische bijstand. Ze voerden aan dat een verplichte standstill vastligt. De overheidsinstanties kunnen de gegarandeerde rechten niet sterk verminderen en het verworven beschermingsniveau niet verlagen, tenzij er dwingende redenen van algemeen belang kunnen ingeroepen worden die evenredig zijn met de vermindering.

Volgens de verenigingen vormden de begrotingsbeperkingen echter geen reden van algemeen belang om de aanzienlijke achteruitgang te rechtvaardigen en bestond er geen evenredigheid tussen het effect van de vermindering en de redenen van rechtvaardiging.

Argumentatie Waalse regering

Vanuit het oogpunt van de regering was de vermindering gerechtvaardigd op basis van drie redenen van algemeen belang: de begrotingsbesparingen, de continuïteit van de openbare dienstverlening en de responsabilisering van de begunstigen (om 'meevallers' en prijsstijgingen te vermijden, met name in de sector van de aanpassing van woningen).

Beslissing Raad van State

De Raad van State heeft allereerst vastgesteld dat de bezwaren van de Waalse commissie voor personen met een handicap niet werden opgevolgd door de Waalse regering. Bovendien meende de Raad dat het besluit

een aanzienlijke verlaging van het voordien geboden beschermingsniveau inhield en dit zonder compenserende maatregelen vanwege de Waalse regering.

Na de vaststelling van de aanzienlijke achteruitgang moest de Raad van State vervolgens nagaan of redenen van algemeen belang deze achteruitgang konden rechtvaardigen. De Raad meende dat de invoering van een bijdrage niet leidde tot de responsabilisering van de begunstigen. De verantwoordelijkheid voor de disfuncties kon niet aan hen worden toegeschreven en het risico op misbruik kon trouwens voorkomen worden door de AVIQ. De Raad van State heeft eveneens vragen gesteld bij een maatregel die zonder onderscheid alle individuele steun in alle sectoren trof, terwijl de misbruiken zich enkel zouden situeren in de sector van de aanpassing van woningen. De nood aan responsabilisering van de begunstigen was dus onvoldoende relevant om deze achteruitgang te rechtvaardigen. De maatregel ingegeven door de nood aan responsabilisering was in feite een lineaire en algemene verlaging van de individuele steunmaatregelen. De redenen ingegeven door de nood aan responsabilisering van de begunstigen enerzijds en aan besparingen anderzijds, waren dus onlosmakelijk verbonden. De Raad van State heeft het besluit nietig verklaard wegens de bewezen vermindering van bescherming en het ontbreken van een rechtvaardiging op basis van een reden van algemeen belang.

Conclusie

Door het besluit van de Waalse regering nietig te verklaren, heeft de Raad van State de bijdrage nietig verklaard en de afgeschafte materiële steunmaatregelen opnieuw ingesteld, vanaf 21 mei 2019. Het recht is dus hersteld voor alle personen met een handicap in het Waals Gewest, zonder dat ze individueel hun rechten voor de rechtbank moeten verdedigen.

raphael.emmanuelidis@cepag.be

Culturele avond

*“Vies à l'ombre”
van Giovanni Lentini*

**Vrijdag 20 september
om 20 uur, Cultureel
centrum in Seraing**

Het boek “Vies à l'ombre” had een andere titel kunnen dragen:

L'impasse des Siciliens. *Ja, maar in die doodlopende straat leven niet enkel Sicilianen. Hij heeft het dus opgegeven.*

L'impasse des Sérésiens. *Te vaag. Je moest dan arm, migrant of aan lager wal geraakt zijn, om er te wonen. Hij heeft het dus opgegeven.*

L'impasse de la rue Molinay. *Toen lag de doodlopende straat in de schaduw van de handelsstraat van Seraing. Hij heeft het dus opgegeven.*

Vandaar dat hij gekozen heeft voor de titel “Vies à l'ombre”. Het verhaal vertelt het leven van de inwoners van een doodlopende straat in Seraing, begin jaren '60.

De CEPAG en het cultureel centrum van Seraing nodigen je uit om door te dringen in de laatste roman van Giovanni Lentini, socioloog, ex-journalist en regisseur. De auteur geeft uitleg over zijn boek. Uittreksels uit zijn boek worden afgewisseld met muzikale pauzes.

Immigratie uit Italië, het industriële verleden, maar ook cultuur ten dienste van emancipatie en inzet ... al die thema's zullen ook door de verschillende sprekers achtereenvolgens behandeld worden.

Gratis toegang.

“Vies à l'ombre” van Giovanni Lentini werd gepubliceerd bij de uitgeverij Cerisier en is verkrijgbaar in de boekhandel.

Op zoek naar een sociaal Europa en sterke vakbonden

In een periode van Europese verkiezingen en het EVV-congres publiceert het Europees Vakbondsinstituut (ETUI) twee interessante studies over het sociale Europa en vakbonden in Europa. De studies stellen de juiste vragen over de uitdagingen voor de vakbonden in Europa: de representativiteit van de vakbonden enerzijds en de sociaal-ecologische transitie anderzijds. En het één kan niet zonder het ander.

Het onderzoek van Kurt Vandaele 'Bleak prospects: mapping trade union membership in Europa since 2000' (ETUI, 2019) geeft een gedetailleerd verslag over de vakbonden in Europa. De balans is somber. Vandaele onderstreept immers een algemene achteruitgang van de syndicalisatiegraad, in het bijzonder in Centraal- en Oost-Europa. Hij toont aan dat de leden gemiddeld een vrij hoge leeftijd hebben en dat het moeilijk is leden te werven en te behouden. Uiteraard zal dat een van de belangrijkste uitdagingen zijn voor het EVV en zijn partners in de komende jaren.

'A la recherche de l'Europe sociale' van Philippe Pochet (2019, PUF) dompelt ons onder in de zoektocht naar sociaal beleid in Europa de laatste decennia. En ook hier is de balans somber. Na het 'zwarte gat' op sociaal vlak tussen 2005 en 2015 (uitbreiding en monetaire unie) toont de auteur aan dat het narratief licht is gewijzigd. Maar in de feiten neemt de ongelijkheid toe en blijft het sociaal beleid vooral beperkt tot woorden. De auteur dringt aan op de noodzaak om het klimaatthema en de sociale thema's samen te brengen en tot actie over te gaan.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Europese vakbonden bepalen actieplan op EVV-congres

Het Congres van het Europees Vakverbond werd georganiseerd in Wenen van 21 tot 24 mei, enkele dagen vóór de Europese verkiezingen. Het ABVV was er aanwezig, samen met ruim 600 afgevaardigden van vakbonden uit heel Europa. Een gelegenheid om de balans op te maken van het gedane werk, maar vooral ook een kans om de prioriteiten voor de komende vier jaar te bepalen.

Hier en daar noteren we vooruitgang, maar het neoliberale beleid blijft de systemen van sociale bescherming en solidariteit aanvalen en de ongelijkheid in Europa blijft enorm groot. Er is immens veel werk aan de winkel om deze trend te wijzigen. Gedurende vier dagen hebben de congresleden de verwachtingen van werknemers besproken en in de verf gezet. Samen hebben ze actielijnen vastgelegd door het Manifest van Wenen en het Actieprogramma 2019-2023 goed te keuren. In dit programma staan bijvoorbeeld een voorstel om een Europees kader uit te werken voor collectieve onderhandelingen over

arbeidsduurvermindering, de hervorming van het Europees economisch beleid voor meer sociale rechtvaardigheid, de toepassing van de 20 beginselen van de pijler van sociale rechten en de nood aan een echte 'new green deal' met het oog op een economische relance en een sociaal rechtvaardige ecologische transitie. Het Manifest van Wenen en het Actieprogramma zullen door een nieuw, op het Congres verkozen, team uitgedragen worden.

Het ABVV heeft de gelegenheid van het congres te baat genomen om een evenement rond Palestina te organiseren ('syndicale solidariteit en buitenlands beleid') en een werkvergadering te houden met de Nederlandse vakbonden over brievenbusfirma's.

Alle informatie en documenten zijn beschikbaar op www.etuc.org

sophie.grenade@abvv.be

IAO: honderd jaar oud en nog steeds brandend actueel (?)

De Internationale Arbeidsorganisatie viert dit jaar haar honderdjarig bestaan. Ze vormt het enige tripartiete agentschap van de Verenigde Naties en is ook de enige die sociale rechtvaardigheid en de bescherming van de rechten van werknemers overal ter wereld nastreeft als uitgesproken doel. Met 190 conventies op haar palmares heeft de IAO een echte internationale code inzake rechten op het werk opgesteld. Daarnaast waakt ze over de handhaving in 187 lidstaten.

Deze internationale arbeidsnormen worden vaak onderschat, terwijl ze nochtans dag na dag hun nut bewijzen, zelfs in België. Het gaat zelfs zo ver dat sommigen nu de autoriteit van de IAO proberen te ondermijnen en de organisatie willen herleiden tot een gewoon ontwikkelingsagentschap. De verjaardag is dus ook een 'wake up call'. In het kader van de uitdagingen die voortvloeien uit de globalisering, moeten we de regelgevende autoriteit van de IAO benutten als we willen dat ze niet wordt afgestompt.

Tegenwoordig fungeren de sociale minima van de IAO steeds meer als een schild dat bescherming moet bieden tegen de aanvallen op de werknemersrechten, ook in de Eu-

ropese landen. Tegelijkertijd is het mechanisme voor het creëren van nieuwe rechten aanzienlijk vertraagd, en heeft de IAO zich in wezen tevreden gesteld met het beheer van de bestaande normen. Nieuwe normen en conventies zijn schaars geworden.

Nu de IAO een nieuwe eeuw inzet, hangen haar toekomst en rol nauw samen met het vermogen om het hoofd te bieden aan de uitdagingen in de werkweld die het gevolg zijn van nieuwe ontwikkelingen in de wereld-economie en de klimaatcrisis. De IAO moet terugkeren naar haar kernopdracht, namelijk de bestrijding van inbreuken op de arbeidsrechten en arbeidsvoorwaarden. Dat kan door, indien nodig, nieuwe internationale normen en conventies aan te nemen die door iedereen kunnen worden toegepast, en door de controlemechanismen te versterken. In die strijd moet de vakbondsbeweging opnieuw de drijvende kracht worden die ze in het verleden is geweest. We moeten er in slagen werkgevers en regeringen te overtuigen van de gegrondheid van sociale rechtvaardigheid en waardig werk voor het welzijn en de vrede overal ter wereld.

rafael.lamas@abvv.be